

Un. Biblioteca

Palatului Cultural

Arad

L A C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

Universitatea Banatului

Părerea d-lui ministru
Dr. Petre Nemoianu

Necesitățile unei universități la Timișoara a fost larg documentată în coloana ziarului nostru prin difuzarea amănunțită a memoriului prezentat guvernului de reprezentanții vieții culturale bănățesti din acest ținut și prin comentariile făcute de colaboratorii noștri, în ziarul „Dacia” le-a dat ospitalitate cu deplina convingere că servește scop înalt românesc.

„Nu toți fruntașii români bănățeni au fost de părere că e bine ca Universitatea să vină din Cernăuți să se mute la Timișoara. Provincia sfărțită — deoară Bucovina, nu poate fi depărtată de Universitatea ei. Să se mute din fața acestui for de cultură la Suceava, de pildă. (Suceava d'abea poate avea Mitropolia din Cernăuți).”

„Să și păreră unora din oamenii noștri ai Banatului.

„Nu credem necesar să repetăm că Banatul nu cere mutarea pentru totdeauna a Universității din Cernăuți la Timișoara — adăpostirea ei, până când se va lăsa definitiv soarta Bucovinei și hotărârea românească la est și la nord-est, vor veni iarăși întreaga suflare românească din acea parte de pământ. Banatul poate rămâne cu mâinile în sân în durerea românească din Bucovina. Într-o de această argumentare sufletească, cea materializată în trebuința noastră a unei Universități la Timișoara. Graficește capitala Banatului e cea creată să adăpostească o universitate. Turnu-Severin la Oradea, dela Dacia Banatul jugoslav și în Timoc, Timișoara e în centrul acestui orizont.

„Intelectualilor români bănățeni cari au cerut să se acorde Banatului cinstirea de a găzdui Universitatea din Cernăuți se asociază cu toată inima și d. n. ministru Petre Nemoianu.

„Pe bună dreptate susține că nu Timișoara e cea indicată pentru o Universitate, pentru că partea estică a Olteniei e aproape de București, și nici Banatul pentru că regiunea aceasta aparținează spre București și Cluj.

„Numai Timișoara e cea indicată. Ea are posibilități materiale suficiente, e în oraș în care viața românească trece accentuată, e situată în așa fel încât spre ea se îndreaptă cele mai scurte drumuri ale românilor rămași înafara țării la bulgari, sârbi și unguri.

„După ce Bucovina va fi iarăși întreaga ei își va primi Universitatea ei, iar Banatul va rămâne cu dorul neprețuit care guvernul suntem siguri că-l va răscumera: for superior de cultură, Universitate românească la vest.

„Nu e bine ca noi să ne sfărâmițăm în păreri, atunci când alte orașe se înfruntă o Universitate, într'un singur gând.

„Prețuim lupta tuturor conducătorilor noștri de azi și din trecut, dusă înfruntarea unei Universități. Nu e bine ca azi e momentul când ne putem vedea visul împlinit.

Grigore Bugarin

Negocierile româno-ungare dela Turnu-Severin au fost suspendate

Șefii delegațiilor au plecat să refere personal guvernelor lor despre stadiul tratativeilor

București, 21 (Sir) — MINISTERUL PROPAGANDEI COMUNICĂ: DELEGAȚIILE UNGARĂ ȘI ROMÂNĂ AU ȚINUT, LUNI 19 AUGUST 1940, DOUĂ ȘEDINȚE, ÎN CURSUL ACESTOR ȘEDINȚE,

D. MINISTRU VALER POP A EXPUS PUNCTUL DE VEDERE ROMĂNESC. EXCELENȚA SA D. HORY ȘI-A FĂCUT OBSERVAȚIILE. CEI DOI DELEGAȚI AU CĂZUT DE ACORD SĂ REFERE PERSONAL

GUVERNELOR LOR, ÎN TIMP CE DELEGAȚIILE RĂMAN MAI DEPARTE LA TURNU-SEVERIN. DATA ȘEDINȚEI URMĂTOARE VA FI COMUNICATĂ ULTERIOR.

Presă bulgară crede că negocierile dela Craiova vor duce la un rezultat favorabil și la consolidarea amicitiei româno-bulgare

SOFIA, 21 (Rador). — DNB transmite: Ziarele de ieri comentează toate convorbirile romano-bulgare dela Craiova. Ele subliniază primirea cordială ce s'a făcut delegației bulgare de către români, precum și caracterul

amical și înțelegător al celor două scurte ședințe ce au avut loc în prima zi. Acest fapt a fost reliefat chiar de către cele două delegații. Astfel, șeful delegației bulgare d. Pomenoff, a declarat că Bulgarii au venit la Craiova

pentru a construi o operă de amicitie durabilă între cele două popoare. Ziarul „Utro” scrie că, după părerea cercurilor politice române, convorbirile vor duce la un rezultat favorabil.

După ocuparea Somaliei britanice

Ducele a trimis telegrame omagiale vice-regelui Duce de Aosta și generalului Nasi

Răspunsul Ducei la telegrama de felicitare a Fuehrerului-cancelar

Roma, 21 (Rador). — Stefani transmite de undeva din Italia următorul comunicat nr. 67-73 al cartierului general al forțelor armate italiene: Trupele noastre, după ce au sfârșit ultima rezistență a ariergardelor inamice, au ocupat în cursul după amiezii de ieri 19 August orașul Berbera, capitala Somaliei britanice. Englezii, înainte de a fugi pe bordul vaselor, au incendiat o parte din oraș. O întregă companie de mehariști din „Camel Corps” bine înarmată și echipată s'a prezentat comandamentului nostru dela Hargeisa, făcând act de supunere și depunând armele. La Gallabat unul din batalioanele noastre a atacat prin surprindere și a respins formațiunile inamice, capturând muniții, patruse și prizonieri. Incursiunile aeriene inamice asupra localităților Neghelli, Mogadiscio, Bardia, Merca și Genale n'au făcut victime nici stricăciuni importante. În Africa de Nord inamicul a bombardat spitalul de

la Derna, cauzând un mort și 22 răniți printre internații spitalului. Un submarin de naționalitate necunoscută s'a isbit de unul din barajele noastre de mine din Dodecanez: o mare pată de ulei, apărută pe locul exploziei, face să se creadă că această unitate s'a scufundat.

Roma, 21 (Rador). — Stefani transmite de undeva din Italia următoarele: Ducele, comandantul forțelor armate de operațiuni a adresat viceregelui Duce de Aosta, la Addis Abeba, următoarea telegramă:

„În momentul în care, grație ocupării orașului Berbera, cucerirea Somaliei este un fapt împlinit, binevoiți a primi Altetă, odată cu propriile mele felicitări, pe cele ale poporului italian, care a urmărit cu convingerea victoriei fazele crâncenei bătălii. Binevoiți dease-

meni a comunica elogiile mele generalului Nasi, comandantul coloanei, ofițerilor, subofițerilor și trupelor naționale și coloniale. Toată lumea a dat dovada unei superbe vitejii și a unei dârzenii demne de niște soldați ai Italiei fasciste. După o oprire necesară, veți îndrepta către alte obiective voința, perseverența și curajul trupelor cari apără imperiul și-i măresc atât frontierele cât și puterea.

Roma, 21 (Rador). — Stefani transmite de undeva din Italia următoarele: La telegrama trimisa Ducei de către Fuehrer, Ducele a dat următorul răspuns:

„Vă mulțumesc în numele trupelor și în numele meu pentru felicitările ce mi-ați trimis pentru victoria raportată asupra englezilor în Africa Orientală. Cu salutările mele camaraderesti: Mussolini“.

DIN BASARABIA...

Sunt câțiva ani de atunci. Pornisem din Iași trimiși de Fundația culturală regală „Principele Carol” spre a duce în sate altoia și fărâma de lumină nouă. Am fost îndreptați spre sâcuri în cari civilizația n'a prea răzbătut pe drum de fier.

La ziua stabilită, cei opt echipieri ne-am întâlnit la umbra bisericii satului în care aveam să drămuim câte ceva din sufletul nostru. Avem în echipă un medicinist, un veterinar, un sociolog, un teolog, un agronom, un jurist, un cooperatist, și o maistră de gospodărie.

Întâlnirea a fost simplă. Fiecare din noi a străbătut dela gară cele câteva verste a-postolate peste colină până'n sat. Și drumurile acestea nu aveau nimica deosebit în pustietatea lor. Unde și unde cea câte-o sficoasă troiță. Ne aflăm în județul Tighina.

„Domnul Părinte” al satului ne-a primit cu lacrimi în ochi și cu îmbrățișări părintești nelipsite de sărutarea ce ne aduse aminte de pravo-slavnicele datine din imperiul rus de odinioară.

Soarele dogorea aprig. Pomii puțini săți erau, nu prea aveau coroană bogată, iar Nistrul serpuia mult la răsărit, mai departe.

Dar peste zădăf, în sărăcia de acolo am prins câteva imagini de neuitat. Dinele de sezătorile pline de însufletire, ne-au atras așezările gospodarilor. În fiecare dimineată porneam răzleții prin sat ca să culegem datele de trăbuință pentru lucrarea monografică ce o alcătuim.

Dei cei peste o mie de locuitori, satul Tocuz nu avea nici un rus, ci numai moldoveni de viață veche. În Zaim, la 12 km, păstoriașii postuți Al. Matsevici.

Clasuri întregi stăteau de vorbă pe ndelete cu bătrânii rămași la vetre cu nepoții ce nu se țineau încă bine pe piciorușe ca să poată fi luși și ei „la deal”. — sună li și ei câmpului de lucru. Ospitalieri fără pereche, ei ne poșteau să hodinim în răcoarea celei mai bune odăi în care scoartele moldoveniești delectau și ochiul și sufletul prin culorile cu atâtă bun gust nuanțate în împletirea desemnului.

Dar în acele bijuterii de camere din satul basarabean, în afară de govoarele sau „scoarțele” cari câpțeau toți patru pereții de jon până'n grindă și tavanul de scândură al podului, — erau icoanele.

Fiecare casă ne rezerva o surpriză cu icoanele sugrăvite pe lemn. Urmărite mai îndepărate, fără prea mare greutate — după maniera de lucru — s'au putut desluși aceleași două-trei pensule de mai bine de-un veac. Totuși pictorii au rămas anonimi. Ei n'au semnat nicieri. Ver fi fost poate călugări dela vremea din mănăstiri. Chitanii

sau Noul Neamț nu erau la prea mare departare, pe malul Nistrului față'n față cu Tiraspolul.

În aceste icoane păstrătoare de vechi datine creștinești erau sugrăvite subiecte biblice cu toți sfinții, iadul, raiul, facerea și muncenicia. Viața adânc religioasă a sătenilor încânta nu numai pe teologul nostru care de sărbători ținea frumusețe cuvântări pe care dăvaua textului evanghelic. Caracteristici și de neuitat este trănicia legământului lor față de biserică precum și cultul ce-l aveau față de trecut.

După culesul viilor ei făceau un praznic la merminți. Fiecare familie mânca și bea în ziua aceea lângă crucea celor stinși din neamul ei. Acolo li apuca noaptea în cântece și veselie, precum au pomenit din moși-strămoși.

Cântecul lor aduceau cu cele de stepă: câte-o voce de tenor se înălța firavă peste cele multe de bariton și bași profunzi, lungă o vocală în octavă a chiot, apoi se topeau toate glasurile ca într'un cazan în care ciocotește viața frustă cu sudoarea, vinul, și clopoteții răselerilor înădușite.

Hramul bisericii, prilejului alt mare praznic. În aceea zi se adunau iarăși cu toții. În jurul bisericii se întindea o masă dela care se infruptau ei toți împreună cu musafirii din satele învecinate ce veneau la „rugă”.

La nunți, s'au transmis câteva obiceiuri streine. Așa la masă seara se strigă „goreco”, adică „amar”, acesta fiind semnalul pentru cei tineri ca să se sărute spre a îndulci vinul, și altele de genul ăsta.

Dar satul sărac în afară de acestea nu prea avea note deosebite. Am avut de luptat cu răpeli cari aveau de a se căscau tot mai mult. Boalele copiilor mici ne-au dat deasemenea mult de furcă. Doar icoanele pe lemn ne compensau, prin frumusețea lor, greutatea cu cari ne luptam.

Intrun alt sat mai bogat — Talmaz — pe Nistrul, în același județ, am cunoscut imbelșugarea basarabenilor, spre deosebire de sărăcia specifică pe care ne-a prezentat-o satul din mijlocul județului.

Aci vegetația era cu totul alta. Lunca Nistrului, inundată sam de două ori pe an, revărsa un belșug saanic. De-alungul apei bătrânului Dniester se întindeau nesfârșite livezi cu meri și peri. Interesant însă cum boșugul se afla: un an era roditor iar celălalt nu, fiindcă „se odihneau pomii”. Ni se spunea că regula de a fi un an bun și altul rău este de o regularitate matematică. Nu ne-am nemerit pe-acolo în an roditor, dar am putut vedea din statistice abundența roadelor străne cu un an mai înainte. Zeci de vagoane de fructe fuseseră exportate în

Polonia și Germania.

La expoziția dela Paris — nu mai țiu miște în ce an, — un „talmazan” a luat medalie de aur cu merele pe care le-a expus. L-am sunoscut pe moșneag. Avea un nume rusificat dar era român neaoș. Într'o seară Moș Chirileneu mi-a mărturisit ultima lui derință. Se teme că nu cumva legile astea lumesti să i se pună dea curmezișul, fiindcă el dorea să fie înmormântat în livadă, sub merii pe care el cu mâna lui i-a altoit și îngrijit. Imi spusese întreagă povestea, cum tatăl său vitreg, un om chefliu, vânduse grădina și a trebuit ca el să muncească corvoade grele de cărușie spre a putea răscumpăra pământul ce-l pomenise din moși strămoși și familiei sale.

În vara în care am fost la Talmaz, (numele turcesc însemnează „o sută de case”) Nistrul s'a revărsat. Odată cu mătul care îngrășă pământul, apele aduceau zeci de tone de pești Iscusit era procesul după care săteanul frunțas Luchian prindea peștii. — Apele crescute, se retrăgeau treptat în albia veche. Luchian a dirijat în așa fel ca apa să se reverse în albie printr'o singură gură. Anelo instalase, cu mijloace simple dar ingenioase, un stăvilir care ocatar înță și un curent puternic de apă ce arunca peștii de-a dreptul în coșuri. Pe mal se înșiruiu trăsurile cari odată încăreate cu pește se îndreptau fie la Tighina, fie la Cetatea Albă la piață. Era atât de mare peștele încât în mod curent al era socotit în „pușuri”, un pud însemnând 16 kg.

Aci la hram praznicul lua proporții grandioase. Un primar cu câțiva ani mai înainte, din întâmplare, a tăiat un taur în ziua hramului și l-a fript în frigare. De atunci frigarea și taurul a rămas datină strict legată de hram.

Preșții erau doi la număr. Unul din ei își făcuse studiile la Odesa și la cerere oficia parastase în limba rusească mai ales pentru bieții creștini cari se refugiaseră de dincolo de Nistrul.

Despre prigoanele și ororile comise de comunism, am aflat lucruri grozave. Românași de-ai noștri scăpați cu ce era pe ei și-au părăsit satele românești (Ciubureia și altele) de dincolo și au trecut noaptea Nistrul înnot ca să scape de iad.

Dei cei 7-8 mii de locuitori ai Talmazului, abia dacă vreo zece familii erau rusești.

Scoala avea două edificii în două părți deosebite ale satului, cu opt învățători. Ambele școli fuseseră clădite de regimul românesc. Învățătorii erau aproape toți fii ai aceluși sat frunțas, satul natal al d-lui Ștefan Cioban, fost ministru al Cultelor.

Viața sătenilor se scurgea frumos. Indru-

mărite noastre au dat roade minunate.

Despărțirea de ei a fost înduioșătoare fiindcă ne despărțeam de frați de ai noștri. Ne-am promis să ne vedem după zece ani tot în mijlocul lor. Anii nu începură fără a se crește decât trei la număr și granița Nistrului a fost sfâșiată, și Talmazul a căzut printre cele dintâi sate românești.

Bisericele au fost înzăvornate spre a li da o lumească destinație.

De se vor fi făcut preoții bătrâni, săteni cuminti, icoarele sugrăvite pe lemn, gospodăriile agonisite cu trudă, familiile cu câte 7-12 copii și biata limbă românească pe care ca nimeni altul poștu basarabean Matsevici a plasticizat-o în versul său de jartă.

Nutricea nădejdea revederii satelor basarabene sub sceptrul regalității românești.

Șefii de echipe regale cari am participat la congresul din 1937 dela Olănești și am vizitat împreună cu prefectul Berescu în treagă bogăția și frumusețea județului Cetatea Albă, inclusiv Limanul Nistrului și litoralul Mării Negre cu Bugazul, — rămănem în neclintită credință că pământul satului al Basarabiei este numai vremelnic rupt din coasta patriei.

Dreptatea dumnezeiască nu va întârzi să se ivească.

AUREL BUGARIU

Frumoase manifestații românești în satele din Jud. Severin

Valea Mare, 21. — Duminică 18 August a. c. la ora 5 p. m. a avut loc în comuna noastră o entuziastă manifestare națională organizată de stolul străjeresc în colaborare cu armata.

După vecernie populația civilă și armata s'au adunat în grădina bisericii unde s'a desfășurat programul serbării.

Corul străjerilor sub conducerea d-lui inv. Stoja a deschis serbarea cu multe cântece patriotice, urmate de câteva declamațiuni de-ale străjerilor străjerelor din comună. A vorbit apoi cadrele unei conferințe d. locotenent rez. Ion Drăghici, arătând drepturile inprescriptibile a le românilor asupra Transilvaniei, care s'a unit cu Patria Mamă nu prin tratatul dela Trianon, ci prin voința unanimă a românilor, exprimată liber în adunarea națională de la Alba-Iulia.

Părintele Alexandru Barbon, un vechi luptător al idealului ardelen, a deschis serbarea cu o emoționantă cuvântare, care a impresionat adânc asistența.

O asemenea manifestare, a avut loc în comuna Căpâlnas, din apropiere, unde a vorbit d. sublocotenent de rezervă Stoica, în entuziasmul general al asistentei compusă din civilii și armată.

XX. Studii de folclor mitologic românesc

Prima moarte imenească

— Ea a fost provocată de omor. — Cum s'a născut ideea asasinatului. — Originea și comiterea celei dintâi crime. — Moartea lui Avel. — Pedepșa lui Cain.

de Aurel Cosma

jertfă lui Dumnezeu din roadele muncii lor, Domnul nu s'a uitat decât spre jertfa lui Avel, căci ea a fost dată cu gând curat. Cain s'a infuriat și l-a omorât pe Avel din invidie. Biblia nu mai dădea alte lămuriri. Imaginația poporului român a creat însă legende despre uciderea lui Avel, arătând cu înfățișare amănunte întâmplarea faptului și originea crimei, care era tot o inspirație demonică.

Văzând Diavolul ura lui Cain, li sugeră și mijlocul prin care putea să-l omoare pe fratele său. S'a deghizat în chip de țap și s'a urcat pe vârful unui deal, deasupra oilor pe cari le păzea Avel. Când observă Diavolul că se apropia și Cain de locul unde păștea turma, împinse cu coarnele o piatră care căzu și ucise o oaie. Astfel li arătă Diavolul lui Cain cum să-și omorâ fratele. Firește că această temă, înregistrată și de un vechi Hronograf, a dat naștere la numeroase variante.

În continuare un alt subiect de legendă românească ne arată cum au aflat părinții lui Avel modul de a-l îngrona pe fiul lor. Adam și Eva au văzut o turturea cum își îngrona pușii săi, acoperindu-i cu țărână. S'au gândit să facă și ei la fel, ca să nu-l lase

trupul lui Avel pradă stricăciunii ori animalelor sălbătice. Pasărea care le-a revelat ideea înmormântării varia după regiuni, în unele părți afirmându-se că era o vrăbie, în altele că era un corb.

Poporul român cunoaște și legenda despre pedepsirea lui Cain pentru crima sa. Sunt două teme. Una ne povestește despre moartea lui Cain, iar alta despre așezarea sa în Iună.

Moartea lui Cain a fost mai tragică decât cea a fratelui său, deoarece el a fost omorât de un strănepot al său. Aceasta fiind orb, la o vânatoare din băgere de seama, i-a traa cu săgeata chiaz în inimă. Corpul său a rămas apoi neîngropat și din putrezirea lui s'ar fi format niște viermi cu patru picioare. Din acești viermi s'ar fi dezvoltat mai târziu câinii. Subiectul acestei s'ar fi dezvoltat mai târziu câinii. Subiectul acestei s'ar fi dezvoltat mai târziu câinii.

Cealaltă temă de legendă, care se află și la alte popoare, ne arată cum l-a pedepsit Dumnezeu pe Cain, imprimându-i figura și fanta sa criminală pe suprafața lunei, ca să-l poată vedea toată lumea și toate timpurile ne cel dintâi neșag Panoul român crede că desluși printre petele de pe lună forma unui om ce ține în sânte un cadavru, a cărui cap atârna deasupra unui câldări unde li picură sângele. După credința poporului, când se va umplea această câldare ne care o ține în mână Cain și se vor vărsa din ea trei stropi de sânge ne nământ, din acesta nământ li sânge nevinovat al lui Avel se va aprinde pământul și se va produce sfârșitul lumii.

Dela facerea lumii și a omului, conform învățăturilor biblice ceo dintâi moarte a fost aceea a lui Avel, provocată de omor. Poporul se întrebă cum se putea produce acest fapt, mai ales că până atunci nu murise încă nimeni și nici nu fusese cunoscută posibilitatea de a-i curma viața cuiva. Explicația dată prin legendele populare, după părerea unor cercetători folkloriști, își avea adesea sursa ei de concepție în născocirile cărturarilor. Eu cred însă, fără să exclud cu desăvârșire înrăurirea unor formule inventive de ordin intelectual, că majoritatea temelor acestor mituri se datorează imaginației colective, fiindcă ele poartă caracterul empiric. Într'adevăr, lămuririle întâlnite în aceste legende sunt scoase din observațiile obișnuite ale omului dela țară și ele denotă un spirit natural de pătrundere în lucruri și fenomenelor pe cari le poate vedea țărânul nostru în viața lui de toate zilele. Faptul că legenda lui Avel o aflăm și în Hronografuri sau în textele vechilor manuscrise ale literaturii noastre populare nu poate constitui un argument în favoarea tezei că acestea lezendă ar fi compuse de oameni țevăți și după aceea răspândită. Cu aceeași convingere s'ar putea susține și contrariul, că legenda a fost auzită din popor și după aceea scrisă. E foarte probabil că vechile manuscrise ale literaturii noastre populare să fie în marea lor parte culegeri de folklor. Ori cum ar fi, atât legenda lui Avel, cât și altele ale căror origine populară a fost contestată, fac parte de multă vreme din domeniul bogat și prețios al folklorului nostru.

Biblia ne istorisește că primul băiat născut al lui Avel a fost Cain, lucrător de pământ, iar al doilea Avel, păzitor de oi. Când acești doi frați au adus

D. prof. Nichifor Crainic

ministrul Propagandei Naționale

Un elogios articol apărut în presa egipteană

D. PROF. NICHIFOR CRAINIC
Ministrul Propagandei Naționale

PARIS, 21, (Rador). — „La Patrie”, marele cotidian de limbă franceză care apare în Egipt, publică în paginile sale un articol intitulat „Excelența profesorului Nichifor Crainic, ministrul Propagandei Naționale al României”, articol însoțit de fotografia d-lui Crainic.

Articolul începe astfel: la 4 Iunie ministrul Român al Propagandei Naționale era incredintat Excelenței d-lui profesor Nichifor Crainic, din cele mai marcante personalități ale culturii intelectuale românești. Este cunoscut că d. ministru Nichifor Crainic și-a făcut studiile universitare la Universitățile din București și Viena, astăzi d-sa este profesor la Facultatea de Teologie din București. Fost ministru de Cultură, fost secretar general al Ministerului Cultelor și Artei, fost profesor la Facultatea de Teologie din Chișinău, d. Nichifor Crainic este în același timp un ziarist de primă mână, care a făcut parte din redacția zărilor „Dacia”, „Neamul Românesc”, „Nostalgia Paradisului” și a fost director și fondator al importantului ziar „Dacia”.

Nichifor Crainic a fost ales membru al Academiei Române în Mai 1938. D-sa a fost deasemenea proclamat Doctor honoris causa al Universității din Viena.

Este legat de pământul și tradiția românească și esseist remarcabil, d-sa a publicat în revista „Gândirea”, al cărei director era, renașterea culturii românești prin întoarcerea la ortodoxismul românesc național. Versurile d-sale sunt pline de simfonie și limpeză ca o apă liniștită, și încă, care lasă să se ghicească puțin dintr-o energie surprinzătoare prin simplitate și idealitate și fondul absolut specific al poemelor sale, d. Crainic vorbește printre cei mai mari poeți ai timpului, prin operele sale poetice „Cântec în lacrimi”, „Belgia însângerată” (traducere din Verhaeren), „Șeșzeci de zile”, „Icoanele vremii”, „Daru Pământului”, „Sadhana” (traducere din Rabindranath-Tagore), „Povești despre Bunul Dumnezeu” (traducere după Reiner Maria Rilke), „Țara de dincolo de veac”.

Opera ideologică și filosofică a profesorului Nichifor Crainic este deosebit de vastă și constituie una din cele mai strălucite afirmațiuni ale spiritului românesc. Ea cuprinde următoarele lucrări: „Puncte cardinale în haos”, „Caractere controversate de polemici și de căutare”, în care, demascând ororile totalitarismului și a forțelor etnice în domeniile de activitate creatoare și directive politice.

Programul Statului etnografic este

o sistematizare a ideilor politice ale autorului sub forma de proiect pentru organizarea Statului în spiritul totalitar.

„Ortodoxie și etnocratie” este o operă masivă de înaltă meditație în care d. Nichifor Crainic analizează și prezintă ortodoxia ca cea mai adâncă realitate a sufletului românesc alături de permanența sentimentului național în care d-sa vede singura posibilitate de organizare politică a Statului român.

„Nostalgia Paradisului”, ultima operă a d-lui Nichifor Crainic este o vastă lucrare de o concepție filosofică superioară, în care se discută problemele culturii și artei, văzute prin prisma teologică, și în care autorul ajunge la o serie de concluzii revelatoare care pot forma baza unei adevărate doctrine în această direcție.

În general, scrie „La Patrie” întreaga operă a d-lui Nichifor Crainic, operă poetică și inspirată de marile adevăruri ale credinței și ale sentimentului național, formează cea mai înaltă cristalizare a artei și a gândirii spiritului românesc și a aspirațiilor sale actuale.

Somalia britanică cucerită de trupele italiene

Comunicatul englez arată că Somalia a fost evacuată cu succes. Cancelarul Hitler felicită pe Duce și armata italiană

Londra, 21 (Rador) — Ministerul de război publică următorul comunicat:

Oficial se anunță că Somalia britanică a fost evacuată cu succes. Toată artileria a fost evacuată, cu excepția a două tunuri pierdute anterior. Deasemenea a fost evacuată o mare parte din materialul de aprovizionare și echipament.

Au fost evacuați toți răniții. Pierderile italienilor, îndeosebi printre unitățile de cămăși negre, au fost grele și cu totul disproportionale față de pierderile britanice.

Berlin, 21 (Rador) — Fuehrerul a trimis Ducei următoarea telegramă:

Duce, primiți, dv. și armata italiană, cele mai călduroase felicitări ale mele și ale poporului german, pentru marea victorie din Africa orientală. Al dv. Adolf Hitler.

Roma, 21 (Rador) — Stefani: Pierderea Somaliei britanice este anunțată de Londra printr-un comunicat ce în-

cearcă zadarnic să prezinte o înfrângere senzațională, drept o pretinsă victorie.

Intr'adevăr fuga trupelor britanice din Somalia, în fața înaintării victorioase a trupelor italiene, ce încununează ofensiva irezistibilă din ultimele două săptămâni, este anunțată de englezi prin următoarea frază: Somalia a fost evacuată cu succes.

Englezii încearcă deci să prezinte retragerea sub aspectul unei așa zise victorii. Este evident însă, că singurul lucru important este pierderea Somaliei, iar nu felul în care au fugit forțele engleze, chiar dacă ea s'ar fi făcut în bune condițiuni, cum susține Londra, susținere care însă nu corespunde realității.

Această nouă încercare a Londrei, de a camufla o foarte gravă lovitură primită de imperiul britanic, din partea Italiei, în Africa, este venită numai să arate modul cum este condusă propaganda britanică.

Cum se desfășoară negocierile româno-bulgare la Craiova

Din cine se compun cele două delegațiuni

București, 21 (SIR.) — În dimineața de 19 August 1940, a sosit în portul Calafat delegația bulgară, fiind salutăta de debarcader de către prefectul județului Tulcea și d. Alexandru Georgescu, secretar de legație, care au însoțit delegația bulgară până la Craiova.

Delegația se compune din d-nii: Svetoslav Pomenoff, ministru plenipotențiar, prim-delegat, Teohar Papazoff, fost consilier la Inalta Curte de Casație, membru al Curții de arbitraj dela Haga, delegat.

Consilierii tehnici ai delegației bulgare sunt d-nii: lt. general Gh. Popoff, comandant al corpului de armată dela Varna, Angheloff, secretar general al ministerului de interne, Alexandru Moloff, director general al datoriei publice. Din secretariatul general al delegației bulgare fac parte d-nii: Ivan Stantcheff, șef de secție la direcția presei, secretar general, Panaiot Tchopoff, consilier de legație, șef de secție la direcția politică,

secretar general Stanislav Palan, secretar de legație, Aristo Bioatceff, secretar de legație și Alexandru Kassaroff, redactor la direcția presei.

Delegația bulgară a părăsit Calafatul la ora 8 și a sosit la Craiova la ora 10, fiind salutăta la gară, în numele guvernului român, de către d. Dinu Simian, rezident regal al ținutului Olt, iar în numele d-lui M. Manoilescu, ministru de externe, de către d. Mihail Stănescu, consilier de ambasadă, directorul protocolului. A fost deasemenea de față primarul orașului Craiova și d. Cantemir, secretar de legație, atașat pe lângă delegația bulgară.

La esirea din gara Craiova, delegația a fost condusă la palatul Mihail, unde este găzduită pe tot timpul conferinței.

Cea dintâi întâlnire a celor două delegații a avut loc la ora 12, în palatul rezidenței regale. În primul rând s'au făcut prezentările membrilor delegațiilor, ale consilierilor tehnici, ale experților și ale

secretarilor. După aceea, d. ministru Al. Crețeanu a rostit o alocuțiune, la care a răspuns d. ministru Svetoslav Pomenoff. S'au verificat apoi deplinele puteri ale delegațiilor, fixându-se în sfârșit programul de lucrare al conferinței.

Delegația română este compusă astfel: d. Al. Crețeanu, ministru plenipotențiar, fost subsecretar de stat la ministerul afacerilor străine, Horia Grigorescu, fost subsecretar de stat. În calitate de consilieri tehnici, fac parte din delegația noastră d-nii: general Gheorghe Potopeanu, consilier militar și Henri Georges Meitani, consilier juridic. Secretariatul general al delegației este asigurat de către d. Gh. Elefterescu, consilier de ambasadă. Membrii secretariatului sunt următorii: Alexandru Georgescu, secretar de legație, Alexandru Totescu, atașat de legație, Vlădescu-Olt, atașat de legație, Topciu și C. Dimitriu.

Din partea ministerului propagandei este prezent d. Ion Haralamb.

Dincolo de noi

Leatul acesta însângerat este leatul marilor revizui de conștiințe, pentru că involburarea noroadelor aduce ceva inedit, dacă nu ca tehnică de-a ucide, în orice caz ca zestre spirituală. Oamenii mor ca totdeauna, dar știu pentru ce mor, cece înseamnă un pas înainte în arta de a muri. Sufletul și-a impus primatul într-o lume care crezuse la un moment dat că poate renunța la luxul de a se folosi de el.

Întă-ne și pe noi, singuri în fața vrăjmășilor, dibuind după amintiri, iată-ne lăsând parastase, chemându-l pe Dumnezeu la această uriașă judecată de conștiințe, la această verificare de inimi valahe.

Un mare doctrinar al naționalismului spune undeva, că neamul cuprinde: „1. toți Românii aflați în prezent, în viață; 2. toate sufletele morților și mormintele strămoșilor; 3. toți cei ce se vor naște Români.”

Atunci nu a fost înțeles. Dar vremea a consfințit adevărul lor, pentru că vremea leagă și desleagă toate, ca îngroapă gloriile de cafenea și tot ea învie ceea ce cred că oamenii că au ucis.

„Toate suflete morților și mormintele strămoșilor”. Sună oarecum ciudat, pare mai mult o frază de tribună, menită să aprindă entuziasmele tănăre pentru un foc de pace.

Sufletele morților... O, morții aceștia! I-am purtat în noi fără să știu și acum iată-i! Sunt în cerul de cleștar, sunt în pământ, înceștați în brazdă și stâncă, sunt în sărăcia noastră, în bogăția noastră, în visele noastre, sunt pretutindeni, dând autenticitate perganentelor, iertând uitările, îmbărbătând șovăirile, alintând însângerarea inimilor.

Ciobul de azur care sta ascuns undeva, în întunecimile din noi, luminează acum pentru Sfânta Cuminecătură cu marile adevăruri românești.

Mai mult decât o nouă orânduire europeană va fi una națională. Căci regăsirea de ultim ceas, e o întoarcere în trecut, o înfrățire cu sufletele morților.

Dincolo de ceea ce este în noi meschin și rău, dincolo de căderile și înfrângerile noastre, — ne regăsim altcum, mai buni, mai drepti, mai aproape de stele decât de lut. Pentru că dincolo de noi sunt strămoșii. Pentru că dincolo de noi sunt sufletele morților. Pentru că dincolo de noi se iau marile hotărâri, în fața cărora, vremele și vremele celor lași și mișei, se va spulbera, ca o cenuse blestemată, în cele patru colțuri a le lumii, dusă de vânturi, ca nici a-mintirea să nu mai dăinuiească...

POMPILIU TOMICIU

Revista Presei

Neamul Românesc

SA NU-I LASAM SA PLECE!

Măsurile luate dincolo de Prut au făcut să plece Elvețienii din Saba, Francezii și Germanii de limbă, laolaltă.

Știrea spune că acești vestiji viși, cari reprezintă o veche civilizație armonioasă și cuminată, se vor aduși înapoi în mica lor țară de unde i-a deosebit acum un secol și un sfert simpatia lui Alexandru I-lu.

Nu cred că Elveția, alături de dea locuită, să aibă loc pentru așezarea unor oameni a căror îndoleală este o așă de specială.

Ar trebui ca noi să li oferim a rămânea aici, și ca învățători pentru ai noștri într-o ramură de cultură pe care și-au transmis-o credințele din generație în generație.

Și au fost supt noi, de cari se puteau plinge pentru că, neavând putința de export din vremea trecută, rămăneam cu marfa în pivnițe, și ni-au arătat credință și iubire.

Au căutat pozițiile noastre, și până la a mea de la Vălenii-de-Munte, și o delegație a lor, a celor Români, a participat cu înțelegeră la congresul Ligii Culturale de la Timisoara.

Oameni ca aceștia n'au, de sigur, prea puțin.

N. IORGA

România

STATUL NAȚIONAL ȘI SCHIMBUL DE POPULAȚIE

Noul regim de protecție a minorităților, — dotat cu îndoită garanție: constituțională și internațională — a' a dovedit însă, după o experimentare de două decenii, a nu corespunde tuturor așteptărilor. Remarcă astfel un reputat cercetător (N. Politis), că „sistemul de ocrotire a minorităților, imaginat în 1919, a eșuat. El a contribuit să străvească Europa într'o măsură necunoscută înainte de 1914, deși importanța numerică a minorităților era atunci, incomparabil mai mare”. Dacă România întregită l'a aplicat cu loialitate — adeseori recunoscută atât de minoritățile noastre, cât și de foruri internaționale — și l'a depășit chiar prin politica largă față de minorități nu pretutindeni și-a găsit el, asemănătoare respectare. Dacă a fost conceput ca un element de consolidare a „Statului național” — și prin aceasta a ordinii internaționale însăși — în practica sa, el a devenit adeseori un potrivit instrument de amestec al unor State în treburile dinlăuntru ale altora, și prin aceasta o bine venită procedură, prin caracterul de largă publicitate, de actualizare a unor neîntemeiate revendicări revizioniste. O propagandă interesată a preluat neîncrețat minoritățile, oriștă de delegațiile și mulțimile se arătau ele tenorându-se însăși semnificativă juridică a regimului de ocrotire, care fusese definită odinioară, în vremea luptei pentru generalizarea sa, de către delegatul Marei Britanii (Austen Chamberlain), în termenii ca aceștia: „Obiectivul tratatelor este de a asigura minorităților, gradul de protecție și de justiție care le va pune treptat, în situația de a se confunda în comunitatea națională cărora ele aparțin”. El acesta și un răspuns dat acțiunii revizioniste, când ea invocă cu egomot, conceptul de „minoritate”. Și Consiliul Sec. Naț. era adus — întru condamnarea acestei propagande tenoroase — să arate (înol în anul 1928) desaprofarea sa, pentru „... orice activitate ce tinde direct sau indirect, să creeze între minorități și guvernul lor național, rezerve, inimiztăie sau ostilitate.”

De aci a urmat, necesitatea tot mai resimțită, a reactualizării unei noi formule, menită să promoveze „regruparea naționalităților”, să refacă spiri-

ul de colaborare internațională, să pu-ă sfârșit intervențiilor deghizate ale unor State, în afacerile interne ale altora.

Ea a ost găsită în această procedură a „schimbului de populații”, mai exact denumită „transfer de populații”. Ea cere desigur autoritate și hotărâre, și o-l ee o inițiază. Poate să producă greutăți momentane de ordin economic. Dar prezintă deopotrivă, pentru ambele părți interesate, marele avantaj de a întări conceptul de „Stat național” promovând factorul etnic, pe care al se bazează. Asupra acestui idei, substanțială și practică eu deosebire, pentru forma de Stat național, asupra corelației juridice și materiale ce există — de fapt — între principiul național și transferul de populații, a înțeles să accentueze, în zilele din urmă, d. ministrul al Afacerilor Străine, în termenii ce nu se pot contesta: „Această metodă nu numai că nu slăbește principiul național, ci îl susține și îl întărește, realizând pentru fiecare țară un grad de puritate etnică, pe care înfrământările istorice nu l-au putut produce niciodată”.

GEORGE SOFRONIE

Curentul

PENTRU O RENĂȘTERE ROMÂNEASCĂ

Toată structura politică și economică a Statului român a fost protivnică agriculturii, deot protivnică nației. Ori, nu ne putem regăsi echilibrul ca Stat și ca nație decât redându-i conținutul economic agrar și politic țărănesc. Are nația o superioritate așa de mare că poate refuza toate pierderile încercate. Cu o unică, eu o esențială condiție: o lichidare imediată, totală a plutocrației, cu tot personalul ei politic. Cu ploșnițele de aur ale sinagogilor sau ale lojelor masonice, eu pezevenghii tuturor acomodărilor ideologice, eu strecurării în comunitatea românească, cu cel ce nu simt și gândesc româneste nu se refuza Statul.

Nația nu a fost învinsă, ci Statul plutocratic ce uzurpase drepturile nației muncitoare; în aceste grele încercări nația își verifică virtuțile ei de răbdare, de nobletă morală, cum își verifică și Statul român scăderile, care nu sunt ale nației, ci ale clasei conducătoare străine sau înstrănată de nație. Cu atât mai bine că verificăm tot ce a fost minciună. tot ce a fost farsă, tot ce a fost parodă amăgitoare a aparențelor; putem purcede la realizarea noului Stat deparazitat (ploșnițele de aur hrănite de străinii exploatare ai nației), a cărei arhitectură să fie românească și nației să nu-i mai fie rezervate numai camerele de servitori.

Nimănui nu-i este îngăduit să se îndoaie de viitor, evenimentele se succed într'o dramatică precipitare, dar nu ne sunt rezervate exclusiv numai ce ne lovește.

Un tânăr poet francez căsūt pe front în războiul trecut (debutisă să formuleze acel optimism robust, viril în mijlocul furtunii adversităților).

Notre malheur est grand, il est au plus haut point je l'envisage entier, et je n'en frémis point. (Nenarocirea noastră este mare, este în cel mai înalt grad, a priosco întregă și nu mă cutremur).

Nația este măreață în aceste momente: sorănește din dinți și așteaptă fără să se cîntească din lina gândului ei.

Ce înseamnă clasa politică, în fața nației?

Pentru o renaștere națională, înapoi la țărăntime.

PAMFIL ȘEICARU

O misterioasă afacere de explozibile descoperită în Suedia

Stockholm, 21 (Rador.) — DNB: POLIȚIA ORAȘULUI ENKOPING A DESCOPERIT O MISTERIOASĂ AFACERE DE EXPLOSIBILE. ACUM CATEVA ZILE A SOSIT LA ENKOPING UN PACHET DESTINAT UNUI FUNCȚIONAR DIN SERVICIUL UNEI UZINE LOCALE. PE PACHET SCRISA: FABRICATE FIER. DEOARECE FUNCȚIONARUL, ERA IN CONCEDIU, S'A DESCHIS PACHETUL, GASINDU-SE 25 KGR. DINAMITA DREPT EXPEDITOR FIGURA NUMELE UNUI SUBLOCOTENENT DE MARINĂ. LA ANCHETA FACUTĂ DE POLIȚIE, ACESTA A DECLARAT CĂ NU POATE FI vorba DECAT DE MISTIFICARE, DEOARECE EL N'A EXPEDIT ACEL COLET. SE CREDE CĂ E vorba DE O ÎNCERCARE DE SABOTAJ. POLIȚIA A TRIMIS DELA STOCKHOLM LA ENKOPING DETECTIVI SPECIALI, CARI ÎMPREUNA CU POLIȚIA LOCALĂ ÎNCEARCĂ SĂ DESLEGE AFACEREA PLINĂ DE MISTER.

Cota oficială a bursei de mărfuri din Timișoara

Grâu: 75 kg, 3% ab loco gara sau schela de predare, 68.000 lei vagonul a 10.000 kg.; 80.000 lei prețul de bază și 8000 lei prima pentru rezolva deficitară. Porumb: 49.000 lei vagonul a 10.000 kg. pro gara sau producător. Secară: 52.000 lei vagonul a 10.000 kg. pro gara sau producător. Orez: 40.000 lei vagonul a 10.000 kg. pro gara sau producător. Ovăz și l: 42.000 lei vagonul a 10.000 kg. pro gara sau producător. Toți acei care vor plăti un alt preț decât cel fixat mai sus, afară de grâu care e liber, vor fi sancționați cu pedeapsa și după procedura prevăzută în legea pentru valorificarea grâului, publicată în Monitorul Oficial No. 301 din 30 Decembrie 1939.

Anglia luptă până la ultimul engiez

New York, 21 (Tel. N. Y.) — NEW-YORK TIMES AMINTIND CAMPANIA DUSA DE PRESA GERMANĂ PRIN CARE ARATA CA MAREA BRITANIE „luptă până la ultimul soldat francez”, ACCENTUIAZA CA ANGLIA N'A RĂSPUNS LA ACEASTA CAMPANIE, DAR CĂ ACUM RĂSPUNDE ÎN MODUL CEL MAI CATEGORIC.

ANGLIA SINGURĂ CONTINUA SĂ LUPTĂ PENTRU FRANȚA ȘI PENTRU ALTA LUME PANĂ LA ULTIMUL ENGLEZ.

Comunicațiile aeriene

au fost reluate în Franța

Vichy, 21 (Rador.) — Comunicațiile aeriene ale Franței neocupate sunt reluate cu începere dela 20 August, pe următoarele linii: Vichy—Lyon—Marsilia—Toulouse, serviciul făcându-se zilnic de câte un avion care va lua pe bord pasagerii și curier postal; pe linia Marsilia—Alger, serviciul făcându-se de două ori pe săptămână și pe linia Tunis—Bone—Alger—Oran—Casablanca, serviciul făcându-se de trei ori pe săptămână. Linia Alger—Senegal—Congo va fi deasemeni redeschisă.

A murit marele industriaș american Walter Chrysler

New York, 21 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite: Ouncutul industriaș american, fondatorul uzinelor de automobile Chrysler, d. Walter Chrysler, a înecat din viață în vârstă de 65 ani după o lungă boală.

Radio

MIERCURI, 21 AUGUST

9: Ora dimineții. 13: Ora: Jurnal cultural; Cota apelor Dunării și a barei Dunării; Sfatul gospodăresc și igienic; Note culturale și publicații; Știri artistice și culturale; Radiofonice; Sport; Spectacole. 13.15: Țarașul Ion Matache (Muzică țărănească). 13.35: Ansamblul „Mezey”. 14: Radio-jurnal. 14.30: Muzică de orchestră (discuri). Fragment din suita „Iberia” de Albéniz (Orch. sim. din Madrid dirij. de Fernando Arbon); Fragment din „Suita de dansuri de Kunneke (Orch. Filarm. din Berlin dirij. de autor). 15: Întâlniri. 16.50: Radio-jurnal în limba maghiară. 20: Ora: Turismul o formă a conștiinței naționale, de Al. Bădăuț. 20.15: Bachanale (discuri): Bachanala din „Antimpuriile” de Glauconow; Cântecul șefiilor din „Damașiunea lui Faust de Berlioz; Bachanala din „Samson și Dalila” de Saint Saëns (Orch. simf. din Filadelfia dirij. de Stokowski); Cântec de șef al „Festivităților lui Hoffmann” (voce: Julia Patzak); Kermesa din „Faust” de Gounod (voce: Michael Cozette și corul Operei din Paris). 20.40: Radio-jurnal (I). 21: I. Lăduri și arti de operă: D-ra Nella Dimitrova (voce); Să stăm obraz lângă obraz de J. Sen; Printesa de Hinrichs; Iubire tânără de Grieg; Arie din pera „Sapho” de Gounod; Aria pajului din Romeo și Julieta de Gounod. II. D. Mireasa Lasăr; (canta). 21.30: Muzică de cameră, quartetul Theodorovici. Al. Theodorovici-vioră I, I. Jolea-vioră II, Al. Rădulescu-violă și I. Fetino-violoncel. Quartet de Verdi. 22: Radio-jurnal (II). Sport. 22.20: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italiană, franceză și engleză. 22.40: Take San Marina (voce); Muzică grecească; Stăncă de Stromboli; Muzică de Sachelaride; Ochi de safir de Rodica, Broderia de Stagiopolu. 22.55: Muzică de pian; Sonata de Mozart; Rondana de Maasalo; Rondina de Sibilla. 23.15—23.30: Cântăreți de muzică ușoară (discuri); Giannina mia, vals de Friml (voce); Fernando Orlandia; Lied de Lutz (voce); Rosita Ferrano; Melodia de Dolores (voce: Serge Roy); Fandanguillo de M. Stazo (voce: Estrellita Castro); Sannone de Hübner (voce: Fin Olsen).

JOI, 22 AUGUST

6.45: Ora dimineții. 13: Ora: Jurnal cultural; Cota apelor Dunării și a barei Dunării; Sfatul gospodăresc și igienic; Note culturale și publicații; Știri artistice și culturale; Radiofonice; Sport; Spectacole. 13.15: Orchestra Vasile Julea. 14: Radio-jurnal. 14.30: D-ra Rodica Hujor (voce) comp. de Orh. Vasile Julea. 15: Întâlniri. 16.50: Radio-jurnal în limba maghiară. 20: Ora: Cultul tinereții de Nicolae Rogu. 20.15: Gh. Bădulescu, Cântec românesc. 20.40: Radio-jurnal (I). 21: Concert simfonic în muzică romantică (discuri). 22: Radio-jurnal (II); Sport. 22.20: Jurnal pentru străinătate. 22.40: Josef Prunner (pian); Muzică de Liszt; Logodna; Consoare; Vioră de dragoste. 23—23.55: Sonata Kreutzer de Beethoven (discuri).

ECONOMICE

Cooperatiia bănăţeană la lucru...

Bănăţeni ştiu că în Timişoara de mai mult timp o succursală a Institutului Național al Cooperatiei, înmăntătorul de azi al întregii vieți economice din România. Acest institut conducătorii numiți de Centru a dat cu tot dinadinsul ca mișcarea cooperatistă românească din Banat — să rămăsească cu mult îndărăt — să ia astfel de avânt încât să egaleze pe cele din alte provincii.

Conducătorii Succursalei X a Institutului Național al Cooperatiei au muncit ca să-și trâmbețeze înfăptuirile bune. Trei sunt conducătorii de vârf ai mișcării noastre cooperatiste: directorul Anghel Constantinescu și colaboratorii Ioan Mită și Constantin Popescu. D. inspector A. Constantinescu este directorul și controlorii subordonați ai lui prin inspecțiile amănunțite ale unităților sătești să se observe mai desăvârșită ordine și corectitudine în ce privește gestiunea cooperativelor. D. director I. Mită face legătura cu Centrul și dă directivele generale ce privește aprovizionarea cu mărfuri și distribuția lor la unități, iar directorul Const. Popescu controlează mersul serviciilor centrale și supraveghează din punctul de vedere al unității toate operațiunile Institutului. Cei trei conducători ai cooperativelor bănățene prin înțelegerea, conștientizarea și dinastea cu care-și desfășoară în sarcinile lor sunt o garanție că începutul făcut și opera în desfășurare nu constituie decât o verigă în lanțul înfăptuirilor ce vor urma.

Activitatea și eforturile singuraticite și cooperatiste nu putea să se limiteze la o afirmare a cooperatiei în misiunea de reînnoire a economiei naționale, trebuia coordonată și susținută de unitățile mai puternice și de aceea, conformitate cu legea cooperatiei din România a fost înființarea unei federale a Cooperativelor din județele Severin, Dâmbovița și Timiș-Torontal.

De la înființarea unei federale de cooperativisme nu era însă o problemă ușoară. Pentru că mai existase odinoară o federație care însă pentru faptul că fusese condusă și încreștat administrativ trebuia să lichideze într'un mod vădit de neplăcut. Se semănase neîncrederea, dușmanul de moarte al cooperativismului. Trebuia ca această neîncredere să fie eliminată prin punerea în funcțiune a unei federale a unor persoane care să inspire siguranța pentru viitor.

De la înființarea federalei; „Timișoara” nu s-a putut după o matură ghibzuită în discuție scopul, mijloacele și persoanele care vor să fie folosite. Consiliul de administrație al federalei „Timișoara” se compune din d-nii: prof. Gh. Popescu, Patrichie Râmăneanu, ing. Căpitan, prof. dr. T. Coșeriu, inv. M. Popescu, Petru Pavel, Nis, Huma, P. Păianu, înlocuit în urmă de Buceureanu. Toți cei din Consiliul de administrație sunt persoane care au experiență pe teren cooperativ și nu niste străini de această natură. Acest fapt constituie o siguranță plus că destinele federalei sunt încredințate unor persoane cu garanțiile de reușită în activitatea lor.

Actual activează de aproape un an. Pentru că acest Consiliu să se specialiste desăvârșit în chestiuni cooperatiste, la dispoziția sa, s'a înființat la I. N. Coop. ca acesta să lucreze în calitate de director al federației, controlorul Const. Popescu, care a aprobat această numire, este președintele prof. Gh. Anghel, iar directorul Const. Popescu, colaborare cu Consiliul, federației „Timișoara”.

Federala „Timișoara” deși acum la început a trebuit să se preocupe în primul rând de organizarea ei internă, totuși a activat și pentru cooperativele asociate la ea. Astfel a aprovizionat cooperativele — și prin ele pe țărani — cu șfoară de Manila, sulfat de cupru, coloniile etc. obținând totodată și un câștig de peste 500.000 lei.

În ultima ședință a Consiliului de Administrație ținută în 12 August sau luat hotărâri deosebit de importante dintre cari vom arăta pe cele mai însemnate.

1. Valorificarea produselor din recolta 1940. În urma stăruințelor depuse pe lângă Institut s'a acordat din partea acestuia mandatul de a valorifica cerealele din recolta acestui an federalei „Timișoara”. În acest scop s'a semnat contractul tip și s'a înaintat spre semnare din partea Institutului. Grâul se va plăti cu 700 lei sută de kgrame la greutatea hectolitrică normală. În ședința viitoare se vor stabili centrele de colectare a grâului precum și unitățile cărora li se va încredința colectarea.
2. Aprovizionarea cu lemne a instituțiilor și cooperativei. Consiliul de Administrație a decis ca să se cumpere dela întreprinderii și particulari orice cantități de lemne și să se depoziteze în Timișoara într'un depozit al federației.
3. Înființarea unei fabrici de unt. Președintele a arătat că se va stărui ca să se desăvârșească proiectul de a se valorifica laptele prin înființarea unei fabrici de unt și smântână în Timișoara.
4. Valorificarea vitelor. Pentru că țărănul bănățean să nu fie silit a-și vinde produsul său evreilor cari se ocupă cu exportul vitelor, s'a decis ca federația să se ocupe în viitor și de această chestiune.
5. Înființarea unui depozit de mărfuri în Timișoara. În urma evenimentelor grave ce ne-au surprins, personal și ceeace s'a putut scăpa din depozitul dela Cernăuți, a fost adus aici la Timișoara, așa că în curând va începe să funcționeze unul din cele mai bine aranjate depozite din țară în Timișoara. Federala s'a ocupat cu partea practică a aprovizionării cooperativei din țară cu mărfuri din acest depozit. În acest scop federația va obține mai multe autocamioane și cu ajutorul lor va aproviziona cu toate cele necesare și pe cea mai îndepărtată unitate cooperatistă.

Este cea mai de seamă operă de protejire a micilor unități, ea va da un nou impuls mișcării cooperatiste bănățene și de aceea asupra ei vom mai reveni.

Reorganizarea radio-difuziunii franceze sub controlul cenzurei germane

Clermont Ferrand, 21 (Rador) — Havas anunță: Radiofuziunea franceză este pe cale de reorganizare. Guvernul francez a obținut dreptul de a se servi, sub controlul cenzurei germane, de postul de radio mondial. Știrea aceasta este dată de radio-jurnal, care arată în urmă în mod detaliat

eforturile cărora s'a consacrat d. Tixier Vignacour pentru reorganizarea radio-jurnalului francez, în care știrile vor fi reînnoite într'o proporție de 80 la sută pentru creșterea unui serviciu exterior de actualități radiofonice destinat propagandei, activității artistice, precum și celui a tuturor ministerelor.

Organizarea provizorie a Franței

Geneva, 21 (Rador). — DNB; Consiliul de miniștri francez a adoptat o lege privitoare la organizarea provizorie a Franței. Pe baza acestei legi, guvernul va avea posibilitatea să procedese la reorganizarea structurală a producției, precum și la o nouă reorganizare profesională. S'a instituit comisuni însărcinate să dea un nou impuls producției

franceze. O comisie se va ocupa de înțelegerea inventariului industrial, de repartitia materiilor prime și de întocmirea programului de fabricație al uzinelor și întreprinderilor franceze. Guvernul are dreptul să dizolve organizațiile patronilor și lucrătorilor, dacă ele sunt în contradicție cu interesele economiei franceze.

Blocada contra Angliei

Presă portugheză cere retragerea vaselor portugheze ce se află în drum spre Anglia

LISABONA, 21 (Rador). — DNB: Cererile politice portugheze acordă cea mai mare importanță declarației oficiale germane relativă la blocada împotriva Angliei. Presă portugheză cere guvernului să retragă cât mai repede posibil din zona amenințată toate vasele portugheze ce se află în drum spre Anglia. Se știe că încă de mult timp, majoritatea marinei comerciale portugheze nu mai navigă în această zonă periculoasă. Vapoarele portugheze, cari înainte asigurau serviciul cu

Anglia navighează acum spre America de sud și Africa.

Anglia a exprimat regretul pentru violarea neutralității elvețiene

ROMA, 21 (Rador). — DNB transmite: Ministerilor afacerilor străine aduce la cunoștință că guvernul britanic a exprimat regretul sale legațiunii elvețiene din Londra pentru violarea neutra-

lității elvețiene de către avioanele britanice. Ele au primit ordinul de a face tot ce le va sta în putință pentru a evita pe viitor trecerea deasupra teritoriului elvețian.

O recepție la Berlin în onoarea ministrului maghiar al agriculturii

Berlin, 21 (Rador) — În onoarea ministrului maghiar al agriculturii, contele Teleki, d. Darre, ministrului Reichului, a oferit luni seara o recepție, la care au asistat reprezentanții statului, ai partidului și armatei.

Salutând pe invitați, ministrul Darre a afirmat că vizita sa în Ungaria i-a dat posibilitatea să cunoască unele elemente sănătoase, cari dau cel mai mare randament posibil câmpiilor fertile ale bazinului Dunărean.

D-na și-a exprimat bucuria de a putea să dea, în zilele apropiate ce vor veni, oaspetelui maghiar, o idee despre producția germană.

Apoi d. Darre a subliniat că va încerca cât mai mult, colaborarea administrațiilor agrare germane și ungare, atât a celor de stat, cât și a celor profesionale.

Dizolvarea lojilor masonice în Franța

Geneva, 21 (Rador). — DNB; Monitorul oficial francez publică un decret, prin care se declară dizolvate cele mai mari loji masonice din Franța, cum sunt: loja „Marele Orient al Franței” și „Marea Lojă a Franței”.

Coșul ceferist

Recent s'a ținut ședința săptămânală a Gărzii P. N. din Atelierele C. F. R. Timișoara, la care a luat parte și d. Dumitrache, Comandantul Gărzii Municipale.

Ședința s'a deschis cu deviza Gărzii, iar corul a intonat, „Pe-al nostru steag e scris uniune”.

D. Comandant S. Supaș, a vorbit despre legătura culturală româno-germană, insistând asupra unor pasagi din cuvântarea d-lui ministru Nichifor Crainic.

D. Dumitrache a adus salutul Comandamentului.

Tărnăuceanu, a spicuit frumoase pagini din operele culturale-naționale și a vorbit despre marea frumusețe naționalistă „Andrei Bărbănuș” autorul marsului „Pe-al nostru steag e scris uniune”, terminând cu poezia „Oțel” de Octavian Goga.

D. I. Dumitrescu, a recitat poezia „Doina” de Mihail Eminescu.

Ședința s'a încheiat cu Imnul Regal.

CINEMA CORSO

prezintă cea mai actuală chestiune

Război și pace

cu DITA PARLO FRANCOISE ROSAY JOHN LODER

Un film de mare acțiune și de profund adevăr. Arată spiritul etern al Franței iubitoare de libertate și pace.

Jurnal săptămânal. Reprezentanții: 3, 5, 7, 9, 15.

MICA PUBLICITATE

Un leu cuvântul. Cel mai mic munt 20 lei.
Cu litere groase dublu. Adresa la ziar: su-
pliment 5 lei.

FAVORIT CURIER Boy, I. Str. Gen. Pra-
porgescu, primește anunțuri pentru mica
publicitate a ziarului Dacia, la tariful ori-
ginal.

1. CEEBRI DE SERVICIU

FATA LA TOATE caută post. III, Str. Cor-
bului 18. 1000

TANAR NECONCENTRABIL, cu școala
primară, harnic, muncitor, caută orice ser-
viciu. Pavel Sihoiu, Comloșul-mare, Str. spre
Lunga. 1000

2. OFERTE DE SERVICIU

Liceul de fete „Carmen Sylva” din Timi-
șoara, angajează dela 1 Septembrie, BUCA-
TAREASA cu acte în regulă și certificat
de serviciu. 2040

PERSONAL ETNIC ROMÂN găsiți imediat
prin mica publicitate a ziarului Dacia. 2000

3. LECȚII ȘI MEDITAȚII

REFUGIAT din Basarabia caută meditație,
copii, pentru admitere în cl. I. de liceu și
curs inferior. Ioan Lupan, Căminul de Uce-
nice, I, Piața Lenau 2. 3000

INVATAȚI LIMBI STRAINE. Germana,
italiana, franceza, engleza vă sunt necesare
în viață. Profesori buni găsiți prin mica pu-
blicitate a ziarului Dacia. 3000

4. INCHIRIERI

DE INCHIRIAT locuință garzon, o cameră,
baie și dependințe, 1250 lei lunar, pe 1 Sep-
tembrie. II, Str. Moise Nicoara 8. 4038

De închiriat pentru imediat o **GARSONIE-
RA ULTRAMODERNĂ**, cu încălzit central,
apă caldă etc. într-o vilă nouă în centrul
orașului. I, Bul. Diaconovici Loga 8/a. Te-
lefon 17-72. 7 4035

De închiriat 2 **APARTAMENTE** cu 4 came-
re și 1 cameră, confort modern, curat. I, Str.
24 Februarie No. 11. 4037

LOCUINȚĂ, 2 camere, modernă, cu par-
chetă, în cartierul Fürth,
IV, Str. 4000

De închiriat pentru imediat o locuin-
ță modernă cu două camere și baie. I. Tele-
fon 19-01. 4000

SE CAUTA LOCUINȚE de închiriat, și azi
când foarte multe locuințe stau goale. Pro-
prietarii de casă prevăzători dau deci anun-
șuri la mica publicitate a celui mai răspândit
ziar din Timișoara „Dacia”. 4000

DE INCHIRIAT două camere cu bucatărie,
complet renovate, în Fabric, Str. Ion
Creangă No. 30. Informațiuni telefon 29-03.
4000

5. VANZARI ȘI CUMPARARI

Moșia ing. S. Vidrighin, Beregsăul-mare,
vinde 30 **VIERI MANGALIȚA** și 140 porci
sugaci. 5039

MAȘINA DE CUSUT, gramfon cu discuri
artistice, radio, în perfectă stare, de vânza-
re. Str. Drăgășani 2. Lângă fabrica Stan-
dard. 5000

GARNITURĂ DE SALON în stare bună,
de vânzare. Telefon 42-97 5000

DE VANZARE 7 jug. parcelate, edificii pen-
tru gospodărie model. Elisabetin, Str. Lidia,
lângă Calea Girocului. Informațiuni telefon
29-84 și la ziar. 5000

6. DIVERSE

MÜLLER ROZINA domiciliată în Timișoa-
ra II, strada Balas 19 și-a pierdut carnetul
de servitoare No. 2577/1939, eliberat de mu-
nicipeul Timișoara. Se declară nul 6000

PIAN DE INCHIRIAT. Adresa la ziar. 6000

FOXTERIERI SARMOȘI, de 2 luni, rasă
curată, cu pedigreu, se găsesc la Societatea
pentru Protecția Animalelor. Palatul Came-
rel de Comerț. 6000

SPORT

Frumosul succes al secției
de tenis „Electrică”
Electrică—Lipova 8:3

Duminică a avut loc la Lipova un
interesant match de tenis, între jucă-
torii din localitate și cei dela „Electri-
că” Timișoara. Timișorenii, deși s'au
prezentat cu o echipă din care lipseau
mulți jucători buni, a reușit cu tinerii
achiziționați recent, să obțină o fru-
moasă performanță, învingând cu 8:3.
Rezultatele tehnice au fost următoa-
rele:

SIMPLU DOMNI

Lörinczy (E) — Szabó (L) — 6:3,
7:5. Vlad (E) — Fedor (L) — 6:3, 6:2.
Liptai (L) — Petrovici (E) — 6:0, 6:1.
Lehmann (L) — Catina (E) — 5:7,
8:6, 9:7. Lidolt (L) — Giurcăneanu D.
(E) — 6:1, 6:0.

DUBLU DOMNI

Vlad, Lörinczy (E) — Szabó, Liptai
(L) — 6:2, 6:2. Vlad, Petrovici (E) —
Lehmann, Fedor (L) — 6:3, 6:0, Cati-
na, Petrovici (E) — Lidolt, Alexa (L)
— 5:7, 6:4, 7:5.

SIMPLU DOAMNE

Petruța (E) — Liptai (L) — 9:7,
6:3. Giurcăneanu S. (E) — Mátray (L)
— 2:6, 6:3, 7:5.

DUBLU MIXT

Lörinczy, Petruța (E) — Szabó,
Liptai (L) — 10:8, 6:4.

În total timișorenii au obținut 8 vic-
torii din 11 (72%), 17 seturi din 26
(62%) și 135 gameuri din 225 (60%).

La simplu domni așii au câștigat
relativ ușor, remarcându-se Vlad ori-
jocul său inteligent și Lörinczy prin
precizia mingilor. Giurcăneanu și Pe-
trovici s'au resimțit probabil din cauza
călătoriei.

Cel mai frumos joc a fost cel dintre
Lehmann și Catina, câștigat de primul
după 42 gameuri de luptă aprigă și
emoționantă. Catina, cu toate că mer-
gea ca victimă sigură, a avut victoria
în mână și dacă avea și puțin noroc și-o
putea aduce.

La dublu Vlad, Lörinczy au făcut o
frumoasă demonstrație. Vlad, Petro-
vici au câștigat ușor iar Catina, Petro-
vici au câștigat datorită omogenității
lor și dacă Petrovici ar fi jucat serios
dela început n'ar fi pierdut primul set.

La simplu doamne trebuie remarcată
excepționala performanță a d-rei Giur-
căneanu, o tânără debutantă de 16 ani,
care a dispus de o adversară cu mult
mai în vârstă și a reușit cu jocul fru-
mos pe care l-a făcut să cucerească
simpatia unanimă a publicului. Cu talen-
tul pe care tânăra jucătoare îl pose-
dă este sigur că peste puțini ani va fi
una din cele mai bune jucătoare.

D-na Petruța a jucat frumos, remar-
cându-se mai ales prin voléul pe care-l
posează.

La dublu mixt timișorenii au câști-
gat mai ușor decât arată scorul.

A asistat un numeros public.

Polositi mica publicitate
a ziarului D A C I A
Cel mai mare tiraj — cel mai mare randament

Azi și în zilele
viitoare la
CAPITOL

Acest film de senza-
ție al casei „UFA”,
ne transpune din
gangurile întunecate
ale marelui oraș de
port Hamburg, pe-
ste Oceanul Atlan-
tic, la New York.
Aici în paradisul
gangsterilor, care
întrebuințează re-
volverul fără cruța-
re, eroul nostru își
caută un nou câmp
de activitate pentru
fără de legile sale.

Jack Bilbo, ani în-
delungați, însoțito-
rul celebrului Al Ca-
pone, despre care se
spune că s'a stabilit
la Londra, ca om cu
îndeletniciri cinstite,
scris un studiu cap-
tivant, din filele că-
ruia a fost extras
scenariul acestui
film.

Telegrame externe

Tokio, 21 (Rador.) — Agenția
mei anunță că ambasadorul japonez
Londra d. Sigemitsu, a telegrafiat mi-
sterului afacerilor străine al Japoniei
guvernul britanic a dat ordin locuitorilor,
cu privire la modul lor de a se con-
porta, în cazul când Londra ar cădea
sub controlul trupelor germane.

Vichy, 21 (Rador.) — Contrar
lor inexacte ce au circulat, negocierile
franco-japoneze, cu privire la Indochina,
n'au fost intrerupte. Prima fază a ne-
gocierilor, relativă la diferite chestiuni
tehnice, s'a terminat. Guvernul francez
într-o notă adresată guvernului japonez
a precizat punctul său de vedere asupra
ansamblului chestiunilor în discuție.

Londra, 21 (Rador.) — Reuter
al cincilea contingent de artilerie
Terra Nuova a sosit luni, într-un
britanic.

Washington, 21 (Rador.) — COM-
SIA FINANCIARĂ A SENATULUI
APROBAT PROECTUL DE LEGE
LATIV LA DESCHIDEREA UNUI
CREDIT PENTRU MARINA STATULOR
UNITE, DIN CELE DOUĂ OCEANE
ȘI PENTRU ECHIPAREA UNEI ARMATE
DE 1.200.000 Oameni.

Berna, 21 (Rador.) — Ștefan
înaltă personalitate nord-americană
declarat la o reuniune diplomatică
siunea lui sir Samuel Hoare la Madrid
trebuie să fie socotită ca eşuată.

Algerias, 21 (Rador.) — DNB
la amiază un avion străin de recunoaș-
tere a sburat în două rânduri deasupra
Gibraltarului. Atacat de tunuri
aeriene engleze, avionul s'a îndreptat
spre largul mării Mediterane.

Chicago, 21 (Rador.) — „Chicago
Daily News”, al cărui editor, d. K.
este acum ministrul marinei, în gu-
vernul Roosevelt, publică un articol în
care se pronunță în favoarea alegerii
Wilkie, în postul de președinte al Statelor
Unite.

AVIZ

Federala „TIMIȘOARA” aduce
cunoștința generală că a deschis de-
zitul de sare în Iosefin, în magazina
dela Moara Mare — pe Bega — în
desface zilnic, între orele 8—12 și
19 p. m. cu prețurile oficiale:
Sare bolovani (formali) lei 3.15
Sare măcinată în saci hârtie lei 4.00
Sare măcinată în pachete lei 5.50
Sare uruială în saci hârtie lei 4.10
Sare specială de masă lei 8.75
Sare specială iodată lei 8.75.
Se poate cumpăra orice cantitate.

Târgul de vite

Boi țărănești 21—22; boi pentru
port 24—25; boi îngrășați în fa-
26—27; porci sub 120 kgr 32—33;
ci grași peste 120 kgr. 32—33;
Mangalița 38—38,50; porci englezi
Banat 38—38,50; porci despicăți
slănină 46—47; oi peste șase luni
14. Untură de porc 62—64, osănză
62 lei.

Pentru scurt timp
LORENCE, vă spune numele, pre-
cutul, prezentul și viitorul.
convingere lei 7. IV, Str. B.
Nr. 37.

INFORMATIUNI

Calendar

MIERCURI, 21 AUGUST

Prolog: Sf. Apostol Tadeu.
 Acte: Sf. Atanasie.
 Farmacia de serviciu. Circ. I: Salvator, Ferdinand; Circ. II: Rudolf Jahner, Stefan cel Mare 3; Circ. III: Maria, Bul. 4; Circ. IV: Steaua, Piața Drăgălina 4.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR

Capital: Cine e Antoniu Machin?
 Gala și Corset „Diavolii roșii”.
 Șarpele.

Antic: „Honolulu” și „Cade cortina”.

Stolul căminului de ucenici No. 2
 are. Dat fiind că anul acesta nu
 sunt colonii de vară pentru ucenicii
 școlari, totuși pentru a da ucenicilor
 ocazie de a se recrea, comandantul
 d. Constantin Uroșevicianu a
 organizat să facă o excursie prin împreju-

rima Timișorii cu stolul de la căminul

2. Astfel, un grup de 30 ucenici, în

acompania comandantului stolului, d. C.

Uroșevicianu, a plecat Duminecă dimi-

nișii în excursie, vizitând localitățile

de la Radna, Șoimăș și Buzias. Pe jos

cu autobuse, ucenicii au străbătut

localitățile acestea numai într-o zi,

pe seară a trebuit să se întoarcă

la cămin și a doua zi să se ducă la

școală. Fapta comandantului de stol este

deosebit de laudabilă și de celelalte cămi-

nișii noastre.

Serbare ostășească. Regimentul 1

de artilerie, partea sedentară, sub comanda

capitan Constantin Lupu, a aranjat

serbare frumoasă în parcul din comuna Costei,

sub conducerea lui Severin, cu următorul program:

1. Oda Regele (cor) Reg. 1 R.; Oda

de la Români (recitare) Frt. T. R.

2. Doină (solo acordeon) Cap.

3. Poezie patriotică (recitare)

4. T. R. Perianu R.; Vruți să-mi cum-

5. (monolog) Serg. Păulescu I.

6. Oda către noi (cor) Reg. 1 R.;

7. Oda în frunză (duo) Cap. Rob. Ispas;

8. Oda pentru bașcis, Sold. Vesa T.; Jo-

9. Națională (acordeon) Cap. Rațiu P.;

10. Paralel (monolog) Cap. Flacă-

11. Oda (vase) Serg. T. R. Perianu R.;

12. Oda după fluier: Bărbătețul meu...

13. Reg. 1 R.; Trăiască Regele (cor)

14. Oda R. Serbarea a fost onorată cu să-

15. din Costei și satele din jur, în frun-

16. toate autoritățile. La sfârșit, d.

17. G. Lungu, a ținut o cuvântare în

18. arătat că prin serbarea aceasta

19. de felul acesta, se tinde la o mai

20. legătură sufletească între ar-

21. și civili. Indemnând pe toți să facă

22. nepătruns pentru apărarea gliei

23. vorbitorul a spus, că grija tutu-

24. poartă primul ostaș al României:

25. Regele.

Dr. Parchy, dermatolog și specia-

26. pentru boli de piele, venerice și uri-

27. a început consultațiile. Palatul

28. Timișoarei, I. str. Lenovici Nr. 1.

— În legătură cu serbările Lenau. Din reportajul nostru asupra serbărilor dela Lenauheim a lipsit între altele (dar aceasta din vina noastră) menționarea d-lui prof. Constantin Nedeleu, care a reprezentat la serbările comemorative de dimineață Straja Tării, în calitate de sale de comandant tinutal. Facem cuvenita complectare.

— Dați anunțurile Dv. pentru mica publicitate distribuitorilor „Daciei”. Pentru comoditatea publicului, toți distribuitorii cari duc ziarul „Dacia” abonațiilor au fost autorizați să primescă anunțuri pentru mica publicitate la tariful original.

— S'a strangulat în podul casei. Muncitorul Petru Schmitz de 73 ani, suferind de o boală incurabilă a hotărât să-și pună capăt zilelor. Astfel, în ipsa celor de-acasă, nefericitul bătrân și-a curmat viața, strangulându-se în podul casei sale. Medicul legist a autorizat înmormântarea.

— Au fost înaintați comisariatului. Organele comisariatului de poliție din circ. V-a, au înaintat poliției pe indivizii lăncu Arcadie și Marinovici Ioan, care erau urmăriți de unitățile de la care dispăruseră.

— Accident de tramvai. Birjarul Nagy Ioan, domiciliat în str. Ovidiu Nr. 36, trecând cu birja pe stradă, s'a ciocnit cu tramvaiul de pe linia 8, condus de vătmanul Bulza Ioan. Birja a suferit mici stricăciuni, iar accidente de persoane n'au fost.

— O femeie nebună se sinucide. Tărăncă Maria Stoia de 45 ani din comuna Petroman, jud. Timiș-Torontal, suferea de multă vreme de o boală mintală. Cu toate că a fost internată în spital, femeia a rămas tot suferindă, Nemaiputând suporta chinurile și-a pus capăt zilelor, strangulându-se de grinda șopro-nului din grădina casei sale.

IN SCALA și CORSO
Diavolii Roșii

**A VORBI ESTE
 A SEMANA,
 A ASCULTA
 ESTE A CULEGE**

și răspândiți
 ziarul „DACIA”

Impresionanta dramă din comuna Naidăș (jud. Caraș)

Gravița, 21 (Prin telefon.) — Flăcăul Răfa Țăponia, în vârstă de 20 ani, din comuna Naidăș (jud. Caraș), a pieecat eu câțiva prieteni la pescuit în râul Nera. Numaiul a aprins fitilul la dinamită și fără să observe, explozivul a luat foc pe când îl ținea încă, rupându-i antebrațul mâinii. Văzându-se astfel mutilat, ajungând acas și-a tras un glonte de revolver în cap, rămânând mort pe loc. Ne fiind bănueli, parchetul a autorizat înhumarea.

devină un element de valoare. Neprecăuțiunea și gestul său dramatic, lasă o profundă jale în inimile îndurerate al nemângâiaților săi părinți.

Observăm, că acesta este al treilea caz de nenorocire din cauza pescuitului cu dinamita, care s'a petrecut în comuna Naidăș abea în câțiva ani.

În fața acestei îngrozitoare drame, rugăm pe d. comandant al Legiunii de jandarmi Caraș să intervină cu toată energia, stărpind braconajul cu dinamita, care lasă atâtea victime și indoliază familii.

Un ceas la Conop=Arad satul Baciului Cicio=Pop

Arad, 21 — Am poposit în răstimpul dintre două trezuri, în comuna Conop pe malul drept al Mureșului...

Satul, așezat pe coastă de deal răsfrântă din Munții Apusei, numără cam la 1200 locuitori români vajnici ce au îndurat asupra sa ungherea alături de marele luptător Baciul Cicio=Pop, ce-și avea aici moșia și gospodăria model.

Bogație prea multă nu-i în Conop. Apele Mureșului ies aproape în fiecare an din maluri. Fundă pământurile de prin prejur și în loc să rodească sticla semănăturile, astfel că prea adeseori recolta e mai mult decât compromisă. Pe de altă parte, dealurile din imediata apropiere a satului atrag an de an ploii necentenite ce iarăși nu sunt în măsură să îmbogățească pe neșăzii conopeni ce muncesc din greu.

ȘI TOTUȘI...

Sărăcia Conopului nu împiedică anumite influențe „urbane” îndeajuns de dezastruase. Duminică la hora, fetele sunt în mătăsuri și n pantofi de lac, iar de pe obrazul lor incins de căldura horei, se prelinge fațdul dubios al farmacistului speculant ori al negustorului neomenos.

Rouge-ul de buze își găsește și aici un „debut” satisfăcător. Și în această privință, un camarad ce și-a făcut concentrarea la un regiment cantonat în Conop, îmi spunea îndeajuns de scandalizat, răspunsul unei fetețe de 12 ani — citiți bine: deșaprezece ani, pe care a întrebat-o:

— De ce te-ai roșit pe buze și pe obraji?

— Oa să-ți plac, i-a răspuns mureșean.

Și am văzut eu însumi, o altă feteță de vreo 14 ani, mergând la prășit de porumb în bluză de crepe-de chine!

Și fiindcă veni vorba de prășitul porumbului îmi exprim pe această cale, o nedumerire:

La Conop am văzut pentru prima dată în viața mea petrecută în bună parte la țară — plugarii mergând la munca câmpului după ara 8! (La Conop normal se pare că se merge pe la ora 10, iar în satul meu de pe Crișul Alb, la ivirea zorilor câmpul îngână simfonia muncii).

Această metaahnă, nu este ceva neobișnuit prin partea locului!

Căci acelasi camarad despre care amintesc mai sus — ofițer în rezervă—

mi-a povestit că în multe case prin țară a locuit, a pățit multe ciudățenii. printre care cea mai frapantă i-a fost lipsa ligheazului. Case în care fata se îmbracă n mătăsuri, n'au acest elementar obiect de igienă.

Apoi, cele mai multe case sunt cu vatră, aici unde tot al doilea sat are întreprindere forestieră. E drept că această întreprindere nu-i exploatată de români, ci de acele căpușe ale neamului ce s'au știut strecura pe sub pielea tuturor neamurilor sare a le suga bogăția și sângele.

BOLILE SOCIALE

Un alt prieten localnic, deși cunosător profund al situației, îmi spune, amar, că n satul lui, efectele bolilor sociale sunt dezastruase. În deosebi sifilisul dă aici un procent covârșitor verificat în 1937—38 de o echipă a fundatiilor Regale.

Sforțările serviciilor medicale de după război, n'au putut înlătura flagelul, obținând doar menținerea lui staționară.

După liniștirea vâlmășagului de am, socotim ca imperios necesară, o campanie medicală intensă, nu numai în Conop, ci pe toată valea Mureșului care-i bântuie în proporție mai mică de acest flagel.

ȘI LUCRURI FRUMOASE

Zina în care am poposit la Conop, mi-a oferit și lucruri frumoase, nu numai constatarile triste de mai sus.

Am nimerit școala într-o zi de slavă și preamărire pentru cel ce conduce destinele neamului românesc.

Bărbății, în costumele lor simple de căneapă, alături de femeile despre a căror îmbrăcăminte am pomenit mai sus, în număr mare au ținut să dovedească încăodată atașamentul profund al poporului față de suveranul său...

În curtea școlii primare micii străjeri, sub conducerea unei comandante inimoase, au dovedit ce poartă un tineret îndrumat spre căile bune, iar uralele isbucnite din pieptul celor ce erau acolo prezente, s'au închiegat cu celelalte din tot suprinsul țării, ce să dovedească dușmanilor că nația românească stă zid în jurul Tronului și al Regelui!

Și'n clipa aceea mi-l-am amintit pe Baciul Cicio=Pop la tribuna camerei maghiare, rostind răspicat vrerea românilor transilvăneni!

CRITOL

Miercuri

APOLLO

Cine e Antoniu Machin?

Unul din cele mai interesante filme criminale și este magistral interpretat de PAUL DAHLKE — HILDE WEISSNER, — Viktoria v. Ballasko — Harald Paulge. Regizor: Erich WACHNEK

LESLIE HOWARD — BETTE DAVIS
 în marele film de mare succes:

ȘARPELE

după celebrul roman „Rebelle” a lui SOMERSET MAUGHAM

ULTIMA ORA

Distrugătoare americane vor asigura controlul coastelor canadiene

New York, 21 (Rador.) — DNB: „New York Times” anunță din Washington, că cercurile diplomatice consideră că negocierile militare cu Canada vor duce la consecința imediată a trimiterii probabile, din ordinul guvernului american, a mai multor distrugătoare americane, care să asigure controlul coastelor canadiene.

Aceste vase sunt menite să ia locul vapoarelor canadiene și vaselor de război britanice, staționate în Canada, care se vor înapoia în apele engleze. În mod direct, distrugătoarele americane ar fi puse în serviciul englezilor, fără să se mai recurgă la vânzarea distrugătoarelor învechite, evitându-se totodată dificultățile de ordin juridic ce ar fi provocat neplăceri departamentului de stat.

Eforturile uzinelor americane pentru fabricarea de avioane

Londra, 21 (Tel. B. N.) — „Daily Telegraph” publică o informație din New York prin care arată eforturile depuse de fabricile de motoare americane pentru sporirea producției.

Fabricile de automobile NASH și alte uzine ca PONTIAC etc. și-au mărit uzinele și nu lucrează decât motoare de avioane. Uzinele FORD au acceptat o

comandă de 4000 avioane pe seama guvernului american, iar o mare parte a uzinelor General Motors Company a fost deasemeni transformată pentru fabricarea de motoare de avioane. În același timp s'au făcut și numeroase instalații pentru fabricarea de cele de avioane.

Date oficiale engleze:

Germania a pierdut până acum 1028 aparate - Anglia 462

Londra, 21 (Tel. B. N.) — Daily Telegraph anunță pe baza cifrelor oficiale și elaborate de Ministerul Aerului Britanic că dela începutul războiului pierderile aviației germane în luptele ce s'au dat deasupra coastelor și insulelor britanice sunt de 1028 aparate de

bombardament și de vânătoare.

Dela 8 Iunie și până acum au fost doborâte 960 de avioane.

Pentru aceiași perioadă a luptelor aeriene englezii au pierdut 203 avioane iar dela 18 Iunie și până în prezent 199 aparate.

Războiul aerian

Depozite de petrol incendiate și linii ferate de mare importanță au fost distruse în Anglia

Berlin, 21 (Rado.) — Mai multe formațiuni de avioane germane puțin importante au executat Luni după amiază atacuri în contra unor obiective de foarte mare importanță din punct de vedere strategic, în Anglia centrală și meridională. În timpul acestor atacuri au fost bombardate cu succes mai multe aerodromuri. Un mare depozit de petrol a fost incendiat. Bombardarea instalațiilor feroviare a dus la întreruperea traficului pe două linii de mare importanță. Deasemeni a fost incendiat un vast depozit de cărbuni la Stanow, pe canalul Manchester. Flăcările se văd dela o foarte mare distanță.

PAGUBELE SUNT NEINSEMNATE — AFIRMĂ ENGLEZII

Londra, 21 (Rador.) — Ministerul aerului publică următorul comunicat: În

timpul nopții de Luni spre Marți, avioane inamice operând în majoritate izolate au aruncat bombe deasupra unor întinse regiuni din Anglia și'n sudul Țării Galilor, precum și deasupra câtorva districte din Scoția. Pagube au fost provocate la case și alte proprietăți din nord-estul Angliei și într'un oraș din sud-vestul Angliei. Totuși, majoritatea bombelor au căzut în regiuni rurale, unde pagubele sunt foarte mici.

Se semnalează un număr oarecare de victime, printre care sunt și câteva cazuri mortale. Rapoartele primite cu privire la operațiunile aeriene de Luni, confirmă că a mai fost doborât încă un avion inamic, așa că numărul avioanelor inamice doborâte de aviația de vânătoare britanică, se ridică în total la cinci. Trei avioane de vânătoare engleze sunt pierdute, însă doi dintre piloții lor au reușit să se salveze.

Toți funcționarii vor primi dela 1 August salariile armonizate

București, 21 (Sir). — D. președinte al consiliului de miniștri, ing. Ion Gurgu a dat deciziunile și a semnat statele de plată pentru încadrarea funcționarilor și armonizarea salariilor, următoarelor administrațiuni:

Ministerul de interne, Ministerul de justiție, Ministerul propagandei, Consiliul legislativ, Inalta curte de conturi, Casa generală de pensii, Monitorul Oficial, Casa autonomă a monopolului alcoolului, Monetăria națională, Casa de depuneri și Casa autonomă a pădurilor statului.

La președinția consiliului de miniștri continuă lucrările pentru încadrarea funcționarilor din ministere și admini-

strațiuni de stat ce n'au fost încă publicate în Monitorul Oficial.

Suntem autorizați să arătăm că toți funcționarii publici vor primi pe 1 August salariile armonizate, conform tabelelor din Codul funcționarilor publici „Regele Carol al 2-lea”, chiar dacă unele administrațiuni ar întârzi în întocmirea statelor și plata salariilor ele vor face aceste plăți conform noilor tipuri armonizate.

Asemenea, eventuale întârzieri provocate de marele număr al lucrărilor tehnice necesare, atât la comisiunile de încadrare cât și la fiecare administrație în parte.

Nouă invenție britanică pentru doborîrea avioanelor inamice

Bilanțul aparatelor doborîte într-o singură săptămână

LONDRA, 21 (Tel. B. N.) — Daily Telegraph, publică cifre oficiale de nitiv controlate de ministerul Aerului Britanic asupra rezultatului luptelor aeriene care au avut loc deasupra Canalului Mânecii și deasupra insulelor britanice, în săptămâna de Duminecă 11 August—Duminecă 18 August inclusiv.

Aviația britanică și artileria anti-aeriană britanică a reușit să doborârească această săptămână 632 avioane germane.

Dintre aceste avioane 12% au fost doborîte de artileria anti-aeriană datorită atacurilor atât de dese ale aviației germane s'a perfecționat și a pătat o precizie din ce în ce mai mare.

Daily Telegraph mai anunță că în ultimele lupte s'a întrebuintat o nouă invenție britanică, contra avioanelor germane și că această invenție a dat rezultate apreciabile. De aceea noul mijloc de doborîre al avioanelor inamice fi utilizat din ce în ce tot cu mai mult succes.

Comunicatul german anunță noi succese navale și aeriene

Berlin, 21. (Rador) — Inaltul comandament al forțelor armate germane publică următorul comunicat:

Arma submarină germană a reperat noi succese. Un submarin a scufundat vaporul de comerț britanic înarmat „Ampleforth” de 4578 tone. Un alt submarin a scufundat vase cu un tonaj total de 6680 tone. Un al

treilea submarin comandat de locotenent de vas Compuss, care obținuse până în prezent un rezultat parțial de 32.300 tone, a scufundat în total 41.000 tone vase de comerț.

În cursul operațiunilor de recunoaștere armata aviației a bombardat cu succes locuri de armament, depozite de carburanți, stalații de cale ferată, porturi, aerodromuri și câmpuri de aviație, între cari pe coasta comitatelor Suffolk, Norfolk și Oxford.

Raidurile de noapte ale aviației noastre au avut drept țintă aerodromurile și instalațiile porturilor, importante depozite de carburanți de pe coasta de Sud și Sud-Est a Angliei.

În cursul nopții de 19 spre 20 August avioane inamice au aruncat în mai multe locuri bombe asupra cartierelor civile și asupra câmpurilor. Au omorât câțiva civili și câteva case au fost distruse. Grație intervenției rapide a serviciului de securitate și a serviciilor de auto-protecție în multe puncte au și fost reparate.

Au fost doborîte cinci avioane germane și două avioane germane sunt lipsă.

Un pelagros se sinucide la Galați

Galați, 21. — Autoritățile locale au fost înștiințate despre dramatica sinucidere a unui sătean din comuna Băleni jud. Covurlui.

Grigore Dinu contractase din cauza mizeriei groaznice a satelor noastre, pelagra. Ros de chinurile insuportabile ale bolii, nefericitul sătean a hotărât să-și curme firul vieții.

Pândind când ai săi nu sunt acasă, a luat un cuțit și cu o furie dementă și l-a înmăntat în piept.

Moartea i-a fost fulgerătoare. Parchetul a dat convenita autorizație de înmormântare.